

Er skipaflotin vorðin eitt botnleyst kar hjá landskassanum at oysa í!

Lat okkum verja og spara gýtingarstovnin mest møguligt, skrivur Juul Jacobsen, løgtingsmaður m.a.

Orðaskifti um før-oysku fiski-vinnuna í 80-unum

Tá ein blaðmaður á Sosialinum ringdi til mín og spurdi meg um útróður fyrr og nú og hvat, ið eg helt um fiskastovnin og hvat, ið skuldi gerast fyri hann, ja soleiðis skilti et hann tá rann mær í huga orðini, ið maðurin segði á sinni:

»Vindurin kemur og vindurin fer, eingin veit, hvaðani hann kemur og

eingin veit, hvar hann fer«. Soleiðis kann man næstan siga um fisk. Eg trúgvi ikki, at nakar kann siga nakað við vissu.

Í 1932 var fyrsti veturur eg rói út og kann eg siga, at allir vetrarnir fyri kríggjó vóru smáligir til útróður her hjá okkum — ikki tí, tað bleiv nógv rói út tá. Men seinnu helvt av 30-unum og tey tvey fyrstu kríggjárini kom ein rúgva av stórari hýsu inn á grynna — alto Skálvíksgrynna. Tað var mai-juni, tað tíðina tá skipini vóru heima. Eg var onkran tús við teimum og fingur teir uppi dag um dag við nokrum fáum stykkjum av linu, hóast tað, at trolaraflotin lá sum ein mangleður heilt inn ímóti grynna. Men hon hvarv undir kríggjum, tá eingin trolari var. So lógið kann tað vera. Og hon er ikki afturkomin enn.

Jú jú vindurin kemur og vindurin fer. Náttúruna er menniskjan ikki harri yvir enn og blivur tað neyvan. Vit kunnu hyggja at fuglunum. Fyri einum fyra árum síðani rímdi lundin umleið 20. juni frá pisuni — hvi — tí hann fekk ongan mat til hana. Tær lógu deyðar í holulumanum við tarabrosu í nevinum.

Fólk ríma jú av bygnum og útoyggjum, tí tey kunnu ikki livbjarga sær har. Tá so illa er javnað okkara millum, hvussu kunnu vit tá seta høvd uppá náttúruna. Nei, toskur er ikki býttari enn so, at hann fer har, nakað er at forvinna og líkindi annars eru til vildar.

Hvat kann so gerast vil onkur spyrja. Eg vil halda, vit skulu verja og spara okkara gýtingarstovn í gýtingartíðini mest møguligt. Men Jákup Sverri sigur at gýtt

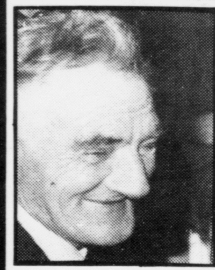
verður altíð nokk. Og helst hevur hann rætt. Tað eru nógvir mans komnir við góðum ráðum bæði so og so. Tað er ikki so lógið. Men um nokur nytta er í teimum er ein annar spurningur.

Vit hava havt ein góðan og stóran skipaflota, sum hevur lagt eina velduga rúgvu uppá land og givið arbeiði til nógvur hendur, hóast hetta er alt uppbrúkt og væl meira til.

Tað eru tverri fleiri av okkara bestu skipum seld, og røddir eru frammi um at selja heilt nógv aftrat. Jú jú, kunnu vit liva uttan ein góðan skipaflota, so má nakað heilt annað henda. Av at raka og klippa hvørjum øðrum liva vit ikki. Alt gott um idna at siga, hann er ikki bara góður men hann er neyðugur, sum tilskot og hjálp annars. Men til tað stóra og at avloysa skipa-

sjónarmið

Juul Jacobsen
løgtings-
maður
skrivur

flotan, tað ganga tað nógv ár enn. Annars verður hann ikki til við tí lønarlag og teknisku útbúgving vit hava.

Rávørn kemur úr havinum og hana mugu vit satsa uppá, og tað verður ikki við at selja skipini. Vit hava nú eitt 200 fjórðinga sjómær, sum fleiri vóru so glaðir fyri, aðrenh vit fingur tað. Nú hevur so pipan fingið eitt annað ljóð frá teimum. Tað er nú helst oftast so hjá hesum pípublášarum. Eg meti sjálvur, at um vit fáa fleiri góðar árgangir av toski, so verður tað nokk til tann flota vit kunnu manna, um vit brúka skil og sum t. d. meskaviddin — hetta var eitt sera gott tiltak.

Sjóni er tað tað djúpa vatnið. Tað, sum tað goymir við botnin og eisini uppi í sjónum er nokk til okkum allar, tá funnið verður út av,

hvussu tað skal røkjast av teimum, sum skulu røkja tað og ikki av teimum, sum halda seg vita alt. Tað sum mest umræður, haldi eg er at duga at húsað við tí, sum vit fáa. Vit búgva jú í Føroyum og sum yrkjarin segði: »Gullsandur kemur ikki eftirhondin«.

Hjallur okkara hevur verið og er á sjónum. Hann er ofta svikaligur og mangan bummtúrurin gjørdur, men hóast tað, er tað hesin hjallur, sum hevur livabjarga okkum higartil. Tí harmar tað meg at hoyra, at skipafloti okkara er eitt botnleyst kar hjá landskassanum at oysa í og gudnáði landskassan og allar aðrar kassar við sínum stovum og stovnum, tá skipini eru seld. Tað er einki so vist sum tað, tá verður tómligt.

Føroyska pressan munandi meiri tíð-indafró seinastu 10—15 árini

Men verjið um tykkara keldur, sum úlvur á skóg, skrivur Eiden Müller, tíðindamaður m.a.

Orðaskifti um før-oysku pressuna

Tað er eitt eyðkenni — eftir mínum tykki — at føroyska pressan í dag í langt størri mun enn tá eg byrjaði sum ungur blaðmaður í 1938,

alto fyri 43 árum síðani, leggur dent á at bera tíðindi út til lesararnar. Ein hin fremsta orsök er, at bløðini í dag yvirhøvur eru væl betur fyri við teknikkini enn tá, at tað eisini nú er vorðið eitt starv bert við heilt fáum undantøkum, blaðstjórar og blaðmenn journalistar burtur av, tað var eitt tiltaks-job, kanska einamest hjá skúla-lærarum og øðrum gottfólki,

ið lögdu teirra orku í at stýja tað blað, ið teir politiskt hildu seg til. Og tað bar samstundis við sær, at politiska skrivningin í alt ov stóran mun dominerandi teigarar — og tað merkti øll bløðini.

Nú er tíðin broytt avgerandi eisini innan føroyska blaðheimin — til tað betra. So at skilja, at tað í flestum forum eru menn og kvinnur,

ið hava valt sær journalistikk sum livsstarv, ið skriva bløðini, mong av teimum harumframt hava holla útbúgving. Kanska verður framvegis gjørt ov nógv av tí politiska í sunnum partapolitisku bløðunum, men yvirhøvur eru lesaravanimir broyttir, fólk krevja í dag annað og meiri enn politiskt ifyll, tey vilja hava, og eiga eisini krav uppá at fáa eina objektiva og best møguliga tíðinda-tænastu, bæði innan- og

sjónarmið

Eiden Müller
free lance
tíðinda-
maður
skrivur

uttanlanda.

Men sum eg nevndi í inn-ganginum, so eru bløðini í dag eisini betur før fyri at veita eina slíka service: tann tekniska menningin hevur sett djúp spor síðani heims-kríggjó seinna hasaði av. Bløðini sjálf flestu eru før fyri at gera allar fotomyndir, og hevur hetta ikki minst týðning í lokal-reportasjuni. Offset hevur vunnið fót-festi, telex er vorðið vanligt, so at fesk tíðindi kunnu flytast heim úr útlandum o.s.fr.

Tá eg byrjaði vóru uppløg-ini hjá føroyskum bløðum smá yvirhøvur, at falsa við hond til langt út á náttina var

vanligur kostur, blaðmenn-inir noyddust haraftrat sjálvir at greiða alt lýsingartilfar bæði í telefonina og á annan hátt: alt hetta var arbeiðið, sum í dag vildi verið óhugs-andi á nútíðar føroyskari blaðstjórn.

Men tað er ofta alt annað enn takksamt at vera føroyskur blaðmaður, knýttur at politiskum bløði, sum øll tey føroysku meiri ella minni eru við fáum undantøkum. Tí føroyskir politikkarar, uttan flokkslit, spara so sanniliga ikki blaðmenninar,

Framhald á síðu 8